Νέος μαέστρος με την ΚΟΑ

Του Φοίβου Ανωγειανάκη

Ενας νέος μαέστρος και μάλιστα Ελληνας, με σπουδές στη Σοβιετική Ένωση, στο πόντιουμ της Κρατικής Ορχήστρας, είναι μια πετριά στα ήρεμα — λιμνάζοντα, πρέπει να πούμε — νερά της μουσικής μας ζωής. Πολύ περισσότερο όταν γνωστοί και «άγνωστοι» μαέστροι, δικοί μας και ξένοι εναλλάσσονται στις συμφωνικές της Δευτέρας, όπως το πρώτο πρωινό καφεδάκι του εργαζόμενου νεοέλληνα, που πριν το πιεί το έχει ήδη ξεχάσει και περιμένει την ώρα για το επόμενο. Ευτυχώς η διεύθυνση της «Κρατικής» εκτίμησε στα σωστά της μέτρα την περίπτωση του Δημήτρη Μποτίνη, μετακαλώντας τον να διευθύνει την Ορχήστρα (σπουδές διεύθυνσης στα Κρατικά Ωδεία της Μόσχας και του Λένινγκραντ, κοντά σε κορυφαίους καθηγητές).

Ήρεμος και μετρημένος στην κίνησή του, μακριά από επιδεικτικά «σχήματα στον αέρα» (πολύ της μόδας τα τελευταία χρόνια, που απευθύνονται στο κοινό και όχι στους συνεργάτες του) ο Μποτίνης κατόρθωσε να κερδίσει τους μουσικούς της Ορχήστρας — υλικό όπως ξέρουμε κάθε άλλο παρά εύκολο. Το «Θάνατο της Αντρειωμένης» του Καλομοίρη (γραμμένο το Πάσχα του '44) το έχουμε ακούσει πολύ καλύτερα. Η εκτέλεση ωστόσο του Μποτίνη ήταν καθαρή στις επιμέρους ενότητες, σφιχτή στο σύνολο και πολύ πειστική στις αντιθέσεις της δυναμικής της.

Ιδιαίτερα υπογραμμίζουμε τη συνοδεία του Μποτίνη στο Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα του Γκρηγκ, με σολίστα τον Γιάννη Βακαρέλη. Εχουμε συνηθίσει (και μιλάμε πάντα για τις συναυλίες της Κ.Ο.Α.) η Ορχήστρα να παρασύρεται συχνά σε υπερβολικά φόρτε ή το αντίθετο, ανάλογα με τη θυμική διάθεση του σολίστα και ερήμην του «παρόντος» μαέστρου. Αυτή τη φορά ο μαέστρος περιόρισε τη δυναμική στα πλαίσια που αυτό το ίδιο το έργο υποβάλλει, κωφεύοντας σταθερά — ευτυχώς — στις «εκκλήσεις» του πιανίστα για μεγάλες καμπύλες και διθυραμβικά φόρτε, προσφέροντάς μας μια συνοδεία θα λέγαμε δημιουργική, μακριά από τις συνηθισμένες αδιάφορες, γλυκερές εκτελέσεις.

Όσο για το σολίστα, αυτή τη φορά ήταν έκπληξη για μας. Άψογος βέβαια τεχνικά. Γιατί όμως τοσο επιθετικός — δεν νομίζουμε ότι υπερβάλλουμε — στα φόρτε. Γιατί αυτές οι εκφραστικές «διαστάσεις» στις αντιθέσεις, στις κορυφώσεις, που κατά την ταπεινή μας γνώμη δεν τις έχει το Κοντσέρτο του Γκρηγκ, δεν είναι δικές του. Περισσότερο «σεμνό», πιο απλό, πιο ήρεμο θα ήταν, νομίζουμε, πειστικότερο.

Την «Πέμπτη» του Σοστακόβιτς με την οποία έκλεινε τη συναυλία του ο Δημήτρης Μποτίνης δεν την ακούσαμε· την ίδια ώρα έπρεπε να παρακολουθήσουμε μια άλλη εκδήλωση. Ας ελπίσουμε ότι θα τον ακούσουμε και πάλι σύντομα («Παλλάς», 7.4.86).

Όμιλος Παλιάς Μουσικής

Τρεις θαυμάσιοι καλλιτέχνες, ο Γιόζεφ Σαζ, κόντρα τενόρος, ο Μισέλ Σανβουαζέν, φλάουτο με ράμφος και ο Ραϋμόν Κουστ, λαγούτο (αναγεννησιακό και μπαρόκ), αποτελούν τον **Όμιλο Παλιάς Μουσικής** που ακούσαμε στη φιλόξενη αίθουσα της οδού Σίνα, με μελωδίες του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης έως τον Φρανσουά Κουπρέν. Μελωδίες - κάτοπτρο, θα λέγαμε, του ψυχισμού, του συναισθηματικού κόσμου, του σκώμματος και της εγκαρτέρησης, του έρωτα και της μελαγχολίας, της ζωής κοντολογής στο σύνολό της, στα δύσκολα χρόνια πριν την ευφορία της κλασικής εποχής. Η εκτέλεση, στο σύνολό της, είτε ξεχωριστά αν δούμε κάθε μελωδία ήταν ένα μάθημα ύφους και μαζί μουσική απόλαυση. Μάθημα ακριβό για όλους μας. Ιδιαίτερα όμως για κείνους που διακονούν τη μουσική μπαρόκ και την πρώιμη κλασική δημιουργία.

Η ισορροπία στην εκτέλεση, που όχι μόνο δεν απέκλειε αλλά αντίθετα επιζητούσε την έκφραση ως βασικό ερμηνευτικό στοιχείο παράλληλα με την αυστηρότητα του ύφους, θα μείνει στη μνήμη μας για πολύ, πολύ καιρό. Η μουσική που μας χάρισαν οι ξένοι καλλιτέχνες ήταν, αλήθεια, ένα πολύτιμο δώρο (Γαλλικό Ινστιτούτο, 7.4.86).